

Agenda – Y Pwyllgor Cyllid

Lleoliad: I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Ystafell Bwyllgora 3 – Y Senedd **Bethan Davies**
Dyddiad: Dydd Mercher, 4 Mawrth 2020 Clerc y Pwyllgor
Amser: 09.30 0300 200 6565
SeneddCyllid@cynulliad.cymru

- 1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiant**
(09.30)
- 2 Papur(au) i'w nodi**
(09.30)
 - 2.1 PTN1 – Ymateb gan Swyddfa Archwilio Cymru i Adroddiad y Pwyllgor Cyllid ar y Gwaith Craffu Blyneddol ar Swyddfa Archwilio Cymru ac Archwilydd Cyffredinol Cymru – 20 Chwefror 2020**

(Tudalennau 1 – 5)
 - 2.2 PTN2 – Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2020–21 – Ymateb gan y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd i argymhellion y Pwyllgor Cyllid – 28 Chwefror 2020**

(Tudalennau 6 – 17)
- 3 Effaith amrywiadau yn y dreth incwm genedlaethol ac is-genedlaethol: Sesiwn dystiolaeth 3**
(09.30–10.30)

(Tudalennau 18 – 30)

Yr Athro James Foreman–Peck, Athro Economeg, Prifysgol Caerdydd

Papur 1 – Tystiolaeth ysgrifenedig: James Foreman–Peck a Peng Zhou, Prifysgol Caerdydd (Saesneg yn unig)

Briff ymchwil
- 4 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod**
(10.30)



- 5 Effaith amrywiadau yn y dreth incwm genedlaethol ac is-genedlaethol: Ystyried y dystiolaeth**
(10.30–10.45)
- 6 Ystyried y datganiad o egwyddorion i gyrff a ariennir yn uniongyrchol**
(10.45–11.00) (Tudalennau 31 – 38)
Papur 2 – Ystyried y datganiad o egwyddorion i gyrff a ariennir yn uniongyrchol
- 7 Taliadau cadw yn y sector adeiladu: Ystyried llythyr drafft**
(11.00–11.10) (Tudalennau 39 – 44)
Papur 3 – Llythyr drafft at Weinidog yr Economi, Trafnidiaeth a Gogledd Cymru – Ymchwiliad i Daliadau Cadw yn y Sector Adeiladu (Saesneg yn unig)
- 8 Y Bil Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru): Trafod yr adroddiad drafft**
(11.10–11.40) (Tudalennau 45 – 105)
Papur 4 – Adroddiad drafft (Saesneg yn unig)
Papur 5 – Llythyr gan y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol – Gwybodaeth bellach yn dilyn y cyfarfod a gynhaliwyd ar 6 Chwefror 2020 – 20 Chwefror 2020



WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Y Pwyllgor Cyllid | Finance Committee
FIN(5)-08-20 PTN1

Item 2.1

Wales Audit Office / Swyddfa Archwilio Cymru

24 Cathedral Road / 24 Heol y Gadeirlan
Cardiff / Caerdydd
CF11 9LJ

Mr Llŷr Gruffydd AC
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid
Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Tel / Ffôn: 029 2032 0500
Fax / Ffacs: 029 2032 0600
Textphone / Ffôn testun: 029 2032 0660

Drwy'r e-bost:
SeneddCyllid@cynulliad.cymru

info@audit.wales / post@archwilio.cymru
www.audit.wales / www.archwilio.cymru

Cyfeirnod: IE20002/AC180/caf
Dyddiad cyhoeddi: 20 Chwefror 2020

Annwyl Llŷr

Adroddiad y Pwyllgor Cyllid ar Swyddfa Archwilio Cymru

Rydym yn ddiolchgar i'r Pwyllgor am gefnogi ein hamcangyfrif diwygiedig ar gyfer y flwyddyn nesaf ac am gymeradwyo ein Cyllideb Atodol ar gyfer eleni. Yn dilyn eich adroddiad ar eich gwaith craffu blynyddol ar Swyddfa Archwilio Cymru, ysgrifennwn i nodi'r ymatebion yr ydym yn eu cynnig i argymhellion y Pwyllgor ynghylch ein hadroddiadau statudol.

Rydym yn ymdrin â phob un o'ch argymhellion yn eu tro, isod:

Argymhelliad 1. Mae'r Pwyllgor yn falch bod dull mwy cynhwysol yn dod i'r amlwg o ran rhyngweithiadau'r Bwrdd â rhanddeiliaid a byddai'n croesawu diweddariad ar sut mae Strategaeth y Rhanddeiliaid yn gwella dealltwriaeth y Bwrdd o'i rhanddeiliaid.

Gwneir gwaith yn ystod 2020-21 i edrych ar ddewisiadau gwahanol i fireinio ein dealltwriaeth o'n rhanddeiliaid a'u safbwyntiau ynghylch effaith ein gwaith. Rydym yn awyddus i ddod â rhywfaint o fewnbwn annibynnol i mewn i'n proses er mwyn adeiladu ar ein dull presennol.

Argymhelliad 2. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Adroddiadau Blynyddol yn y dyfodol yn nodi'r buddion hirdymor, gan gynnwys arbedion parhaus, a ddaw o unrhyw daliadau cynllun ymadael gwirfoddol.

Mae'r Adroddiad ar Gynabyddiaeth a Staff, o fewn yr Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon, yn cynnwys nodyn ar yr arbedion blynyddol a ddisgwylir o gynlluniau

ymadael gwirfoddol. Byddwn yn ymhelaethu ar hyn mewn adroddiadau yn y dyfodol.

Argymhelliad 3. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Swyddfa Archwilio Cymru yn darparu diweddariad yn ei Hadroddiad Blynyddol nesaf ar y camau a gymerwyd i fynd i'r afael â'r materion a nodwyd fel diffygion o ran rheolaeth fewnol yn yr Adroddiad Terfynol ar Ganfyddiadau'r Archwiliad.

Nodwyd 3 'Diffyg mewn Rheolaeth Fewnol' yn yr Adroddiad ar Ganfyddiadau'r Archwiliad.

1. Nid oedd y Tîm Cyllid wedi cael ei hysbysu y byddai bil ychwanegol yn cael ei godi am archwiliad os oedd y costau'n uwch na'r ffi y cytunwyd arni. O ganlyniad, nid oedd yr incwm hwn wedi'i gydnabod yn ein cyfrifon am y flwyddyn. Mae proses wedi'i sefydlu i sicrhau bod unrhyw amrywiadau o'r fath yn cael eu dilyn yn brydlon er mwyn sicrhau nad yw'r sefyllfa hon yn digwydd eto. I'w roi yn ei gyd-destun, roedd hyn yn cynrychioli £75,000 o'n holl incwm ffioedd am y flwyddyn, oedd dros £14.6 miliwn.
2. Adroddodd yr archwilwyr fod dwyn gliniadur, yn rhannol o leiaf, yn groes i'r polisi diogelwch gwybodaeth ond bod yna le i'r polisi gael ei wneud yn fwy eglur. Mae'r Bwrdd bellach wedi cytuno ar bolisïau diwygiedig.
3. Roedd datganiadau buddiannau blynyddol ar gyfer aelodau'r Bwrdd a'r Pwyllgor Rheoli wedi'u casglu ond nid oeddent wedi'u cyhoeddi ar y wefan ar adeg yr archwiliad am y disgwyliad am gyfieithiad. Mae'r rhain bellach ar gael ar ein gwefan.

Argymhelliad 4. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod adroddiad blynyddol nesaf Swyddfa Archwilio Cymru yn nodi'n glir wybodaeth gymaradwy ar gyfer ei dangosyddion 2018-19 ochr yn ochr â'r canlyniadau ar gyfer ei dangosyddion diwygiedig yn 2019-20, er mwyn sicrhau y gellir olrhain y mesurau sy'n perfformio waethaf.

Ac eithrio'r dangosydd oedd wedi ei gynnwys yn ein Cynllun Blynyddol 2018-19, oedd wedi ei fwrddu i fesur ein dylanwad ar y cyfryngau cymdeithasol drwy'r Sgôr Klout sydd bellach wedi darford, cadwyd yr holl ddangosyddion perfformiad allweddol eraill (DPA) yn ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2019-20. Byddwn yn adrodd ar ein perfformiad yn erbyn y dangosyddion hyn yn ein Hadroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2019-20.

Dylai'r Pwyllgor nodi bod y dangosyddion blaenorol a oedd yn gysylltiedig â'r arolwg staff a restrwyd ar dudalen 34 ein Cynllun Blynyddol 2018-19 wedi'u cynnwys unwaith eto yn ein Cynllun 2019-20 fel dangosyddion perfformiad allweddol 11 a 12 (sy'n cynnwys cyfres fwy cynhwysfawr o ddangosyddion thematig yr arolwg staff).

Mae'r Bwrdd wedi herio'r arweinyddiaeth weithredol i ddatblygu dangosyddion perfformiad allweddol â mwy o ffocws ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf, sy'n golygu y bydd rhai newidiadau mewn cymharedd o flwyddyn i flwyddyn. Byddwn

yn falch i egluro ein rhesymau dros hyn i'r Pwyllgor oherwydd yr hyn sy'n cyfrif fwyaf yw ein gallu i ddefnyddio dangosyddion perfformiad allweddol i yrru gwelliannau mewn busnes yn y meysydd blaenoriaeth yr ydym yn eu nodi.

Argymhelliad 5. Mae'r Pwyllgor yn argymhell, wrth adolygu mesurau perfformiad allweddol, y dylai Swyddfa Archwilio Cymru sicrhau bod y gallu i olrhain perfformiad yn y dyfodol yn erbyn y flwyddyn flaenorol yn cael ei ddiogelu.

Mae sicrhau'r gallu i olrhain perfformiad yn y dyfodol yn erbyn perfformiad y blynyddoedd blaenorol yn egwyddor allweddol sy'n sail i'n hadolygiad o fesurau perfformiad. Fodd bynnag, mae penderfynu pa ddangosyddion sy'n cyd-fynd orau â'n huchelgeisiau strategol newydd ac felly'n ffurfio ein cyfres o ddangosyddion perfformiad allweddol hefyd yn ystyriaeth allweddol. Byddwn yn parhau i olrhain perfformiad yn barhaus yn erbyn amrediad llawer ehangach o ddangosyddion gweithredol, y cyflwynir adroddiadau yn erbyn llawer ohonynt hefyd yn ein Hadroddiad Blynyddol a Chyfrifon.

Argymhelliad 6. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Swyddfa Archwilio Cymru yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor wrth i'w Strategaeth Ystadau ddatblygu, gan gynnwys yr effaith ar raglen gyfalaf SAC ac unrhyw dargedau arbedion y cytunwyd arnynt.

Bydd diweddariad ar y Strategaeth Ystadau yn cael ei gynnwys yn yr Amcangyfrif ar gyfer 2021-22.

Argymhelliad 7. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Swyddfa Archwilio Cymru yn darparu rhagor o wybodaeth am ei gwaith gyda chyrrff archwilio sy'n bartneriaid mewn perthynas â'r rhaglen Dadansoddeg Data.

Bu cydweithio yn un o brif elfennau ein gwaith ers dechrau'r rhaglen Dadansoddeg Data. Rydym yn cydnabod bod gan lawer o sefydliadau uchelgeisiau tebyg i ni ynglŷn â thrawsnewid y defnydd o ddata. Ac rydym yn sylweddoli na ddylai SAC, fel corff cymharol fychan, ddisgwyl meddu ar yr holl atebion yn fewnol.

Buom felly yn cyrraedd allan at nifer o sefydliadau yng Nghymru a thu hwnt. Yn neilltuoel, buom yn cydweithio â chyrrff archwilio sy'n bartneriaid yn y DU ac Iwerddon.

Rydym wedi meithrin perthynas dda â thimau data'r cyrrff hyn, drwy gyfarfodydd strategaeth/cynllunio bob chwe mis. Mae'r rhain wedi arwain at gyfarfodydd gweithredol misol, sy'n canolbwyntio ar brosiectau penodol, technegau data neu broblemau yr ydym yn eu cael. Rydym bellach yn rhannu cod, ac yn ymroi i helpu'n gilydd ar brosiectau dadansoddeg data penodol. Ein bwriad yn awr yw adeiladu ar y cydberthnasau cadarnhaol hyn ac ehangu'r cydweithio hwn ymhellach fyth.

Byddwn yn adrodd am hyn yn ein Hadroddiad Blynyddol a Chyfrifon.

Argymhelliad 8. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Amcangyfrifon ac Adroddiadau Blynyddol yn y dyfodol yn nodi'r costau a'r buddion a ddisgwylir a'r rhai a wireddwyd drwy'r rhaglen Dadansoddeg Data.

Rydym wedi nodi pum budd penodol y bwriadwn eu sicrhau drwy Ddadansoddeg Data. Y rhain yw mwy o hyder yn ein gwaith; sylfaen dystiolaeth well ar gyfer ein gwaith; amrediad ehangach o ddulliau/delweddu dadansodol; arbedion amser/cost; a'n syniadau'n cael eu mabwysiadu gan eraill.

Drwy ein Fframwaith Gwireddu Buddion, rydym yn casglu gwybodaeth yn rheolaidd am effaith ein prosiectau dadansoddeg data. Hyd yn hyn, naratif ansodol oddi wrth ddefnyddwyr ein hoffer fu llawer o'r wybodaeth hon.

Lle bynnag y bo modd, rydym hefyd yn casglu data i allu mesur maint ein heffeithiau. Mae hwn yn faes y gwyddom fod angen inni ei gryfhau, ac ar gyfer Amcangyfrifon ac Adroddiadau Blynyddol yn y dyfodol byddwn yn cynnwys manylion pellach am yr arbedion effeithlonrwydd yr ydym wedi'u sicrhau, yn ogystal â'r buddion eraill, sydd yr un mor bwysig.

Argymhelliad 9. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Swyddfa Archwilio Cymru yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am newid ei system archwilio ariannol, gan gynnwys unrhyw arbedion a manteision effeithlonrwydd disgwyliedig o'r buddsoddiad hwn.

Daw'r contract ar gyfer y system archwilio ariannol gyfredol i ben ym mis Rhagfyr 2021 ac ni ellir ei adnewyddu. Rydym ar hyn o bryd yn gwerthuso tri dewis yn fras:

- caffael system 'oddi ar y silff';
- adeiladu system yn seiliedig ar SharePoint a fyddai'n cyd-fynd â'n system archwilio perfformiad ni; a
- datblygu system bwrpasol gydag asiantaethau archwilio eraill y DU.

Bwriadwn gwblhau'r gwerthusiad hwn erbyn haf 2020 a rhoddwn ddiweddariad pellach i'r Pwyllgor unwaith y bydd y gwerthusiad hwnnw wedi'i gwblhau, yng nghyd-destun ein Hamcangyfrif ar gyfer 2021-22 a dull gweithredu newydd yr ydym yn ei sefydlu gyda Rhaglen Newid Gorfforaethol.

Argymhelliad 10. Mae'r Pwyllgor yn argymhell, cyn i Gynllun Ffioedd 2020-21 gael ei osod gerbron y Cynulliad, bod manylion yn cael eu rhoi i'r Pwyllgor Cyllid am y modd y mae'r cynnydd o £240,000 yn yr incwm o ffioedd yn ymwneud yn uniongyrchol â'r gost o gyflawni gwaith archwilio'r Archwilydd Cyffredinol.

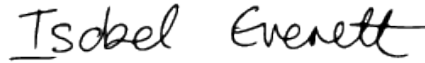
Anfonwyd llythyr at y Pwyllgor Cyllid ym mis Rhagfyr 2019, ynghyd â chopi o'r Cynllun Ffioedd, oedd yn rhoi'r manylion y gofynnir amdanynt. Diolchwn i'r Pwyllgor am gymeradwyo'r Cynllun Ffioedd.

Hyderwn fod yr uchod yn rhoi i'r Pwyllgor y sicrwydd y mae'n ei geisio ond cofiwch ddod yn ôl atom os oes gennych unrhyw ymholiadau dilynol.

Yn gywir



ADRIAN CROMPTON
Archwilydd Cyffredinol Cymru



ISOBEL EVERETT
Cadeirydd, Swyddfa Archwilio Cymru



Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eitem 2.2

Rebecca Evans AC/AM
Y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd
Minister for Finance and Trefnydd

Eich cyf/Your ref
Ein cyf/Our ref MA-RE-0709-20

Llŷr Gruffydd AC
Cadeirydd
Pwyllgor Cyllid
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Caerdydd
CF99 1NA

28 Chwefror 2020

Annwyl Llyr,

Adroddiad y Pwyllgor Cyllid: Craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2020-21 (Ionawr 2020)

Yn unol â'r ymrwymiad i ymateb i holl adroddiadau'r Pwyllgorau ar y Gyllideb ddrafft erbyn y diwrnod cyn dadl derfynol y Gyllideb fan bellaf, mae'n bleser gennyf amgáu yn Atodiad A ymateb y Llywodraeth i'r argymhellion a gynhwysir yn adroddiad y Pwyllgor Cyllid ar graffu Gyllideb Ddrafft 2020-21 (Ionawr 2020).

Unwaith eto, hoffwn ddiolch i'r Pwyllgor Cyllid am eich cydweithrediad i hwyluso'r newidiadau i amserlen y gyllideb eleni, gan gynnwys y cyfnod cwctogi ar gyfer craffu.

Yn gywir,

Rebecca Evans AC/AM
Y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd
Minister for Finance and Trefnydd

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Correspondence.Rebecca.Evans@gov.wales
Gohebiaeth.Rebecca.Evans@llyw.cymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Tudalen y pecyn 6

Ymateb i Argymhellion y Pwyllgor Cyllid ar Gyllideb Ddrafft 2020-21

Argymhelliad 1. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn ystyried sut y gallai dadl ar flaenoriaethau gwariant gael ei chynnwys yn amserlen y gyllideb, er mwyn rhoi cyfle i'r Cynulliad ddylanwadu ar flaenoriaethau a dyraniadau cyllideb yn gynharach yn y broses.

Ymateb: Derbyn

Rydym yn ymrwymedig i gefnogi'r gwaith o graffu ar ein cynigion cyllidebol mewn modd ystyrlon ac effeithiol. Gwelir hyn yn y camau rydym wedi'u cymryd yn ystod y blynyddoedd diwethaf, gan gynnwys symud i broses dau gam y gyllideb sy'n darparu ar gyfer wyth wythnos o graffu. Mewn ymateb i'r galwadau a wnaed gan y Pwyllgor Cyllid wrth graffu ar Gyllideb Atodol Gyntaf 2019-20 am i'r Llywodraeth ddarparu datganiad cynnar ar flaenoriaethau gwariant, gwnaeth y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd Ddatganiad Llafar yn y Cyfarfod Llawn ym mis Gorffennaf yn nodi'r rhagolygon ar gyfer y dyfodol o ran gwariant cyhoeddus yng Nghymru. Gwnaethom hefyd groesawu dadl y Pwyllgor Cyllid ar flaenoriaethau gwariant y Llywodraeth ym mis Medi. Rydym yn croesawu'r cyfle i ystyried, ar y cyd â Phwyllgorau Busnes a Chyllid y Senedd, sut y gallai dadl ar flaenoriaethau gwariant gael ei chynnwys yn amserlen y gyllideb.

Argymhelliad 2. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn parhau i bwysu ar Lywodraeth y DU i archwilio rhinweddau gwahanol ddulliau ar gyfer goruchwyllo cymhwysiad y Datganiad o Bolisi Cyllido, fel goruchwyllo gan gorff sy'n annibynnol ar y Llywodraeth, y Comisiwn Cyfansoddiad, Democratiaeth a Hawliau o bosibl.

Ymateb: Derbyn

Rydym yn croesawu'r ffaith bod y Pwyllgor wedi cydnabod y mater pwysig hwn. Ar y cyd â'r Gweinidogion Cyllid yn yr Alban a Gogledd Iwerddon, mae'r Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd wedi ysgrifennu at Brif Ysgrifennydd y Trysorlys yn ceisio ymrwymiad i gynnal Cyfarfod Pedairochrog i'r Gweinidogion Cyllid cyn cyhoeddi Cyllideb y DU ar 11 Mawrth. Bydd Gweinidogion Datganoledig yn galw am i'r gwaith ar y cyd i adolygu a gwella'r Datganiad o Bolisi Cyllido gael ei gwblhau, gan gynnwys rhoi peirianwaith effeithiol ar waith, gyda gweithdrefn gredadwy a dichonadwy i osgoi a datrys anghydfodau yn sail i hyn.

Argymhelliad 3. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn ceisio ymrwymadau gan Lywodraeth y DU y bydd digwyddiadau cyllidol y DU fel arfer yn cael eu cynnal erbyn dyddiad penodol i sicrhau bod gan weinyddiaethau datganoledig ddigon o amser i bennu cyllideb a gwneud gwaith craffu ystyrlon.

Ymateb: Derbyn

Mae'r rhyngweithio rhwng amserlen ein cyllideb ac amserlen cyllideb Llywodraeth y DU yn fater sydd wedi cael ei ystyried yn y gorffennol, ond mae'r chwithigrwydd eleni wedi bod yn fwy amlwg. Mae'r Pwyllgor wedi argymhell mewn blynyddoedd blaenorol y dylem barhau â'r arfer bresennol o gyhoeddi'r Gyllideb ddrafft, ni waeth pryd y cyhoeddir Cyllideb y DU. Rydym wedi derbyn yr argymhelliad hwn. Er bod amseru digwyddiadau cyllidol y DU yn fater i Lywodraeth y DU, byddwn yn parhau i dynnu sylw Llywodraeth y DU at bwysigrwydd rhoi mwy o sicrwydd ac eglurder i'r Gweinyddiaethau Datganoledig o ran amseru digwyddiadau cyllidol y DU, o ystyried effaith hyn ar ein priod weithdrefnau cyllidebol.

Argymhelliad 4. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn parhau i gyd-drafod â Llywodraeth y DU i sicrhau cyfarfodydd pedairochrog amlach a mwy strwythuredig gyda Gweinidogion Cyllid y DU.

Ymateb: Derbyn

Yn y llythyr diweddar a luniwyd ar y cyd i Brif Ysgrifennydd y Trysorlys, galwodd y Gweinidogion Cyllid Datganoledig ar Lywodraeth y DU i gwblhau'r gwaith ar y cyd i ffurfioli Cyfarfod Pedairochrog y Gweinidogion Cyllid fel fforwm rheolaidd i drafod a datrys materion cyllidol sy'n effeithio ar lywodraethau datganoledig.

Argymhelliad 5. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod y wybodaeth ddiweddaraf ar gael cyn gynted â phosibl ar ôl i Gyllideb y DU gael ei chyhoeddi, sy'n manylu ar unrhyw effaith a gaiff rhagolygon macro-economaidd y DU, yn enwedig unrhyw effaith ar refeniw'r trethi datganoledig a'r addasiadau cysylltiedig i'r grant bloc.

Ymateb: Derbyn

Yn y ddadl ar y Gyllideb ddrafft, addawodd y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd y byddai'n darparu'r wybodaeth ddiweddaraf ar y goblygiadau i Gyllideb Llywodraeth Cymru cyn gynted â phosibl ar ôl i Gyllideb y DU gael ei chyhoeddi. Bydd y wybodaeth hon yn cynnwys effaith unrhyw gyhoeddiadau gwariant drwy fformiwla Barnett, a hefyd yr effaith y mae'r rhagolygon macro-economaidd newydd yn debygol o'i chael ar refeniw'r trethi datganoledig a'r addasiadau cysylltiedig i'r grant bloc.

Argymhelliad 6. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn ailgychwyn trafodaethau am drethi newydd gyda Llywodraeth y DU cyn gynted â phosibl er mwyn profi'r broses, a rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor maes o law.

Ymateb: Derbyn

Mae Llywodraeth Cymru yn gwneud cynnydd gyda Llywodraeth y DU i sicrhau pwerau ar gyfer treth ar dir gwag yng Nghymru.

Erbyn hyn mae cyfarfod o Gydbwyllgor y Trysorlysoedd wedi'i gynnal i drafod y cynnig, ac rydym wedi anfon cais ffurfiol am bwerau trethu newydd i Lywodraeth y DU. Mae Llywodraeth y DU yn ystyried y cais ar hyn o bryd.

Argymhelliad 7. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn parhau i adolygu ffynonellau data newydd a rhai sy'n dod i'r amlwg, fel data'r Swyddfa Ystadegau Gwladol am Gynnyrch Domestig Gros Cymru, er mwyn gwella cywirdeb rhagolygon economaidd a threthi datganoledig Cymru.

Ymateb: Derbyn

Caiff y modelau rhagweld sy'n sail i ragolygon y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol ar gyfer y trethi sydd wedi'u datganoli'n llawn eu cynnal gan ddadansoddwyr Llywodraeth Cymru a'u hadolygu'n rheolaidd. Mae'r gweithdrefnau sicrhau ansawdd yn sicrhau bod y modelau hynny'n defnyddio'r ffynonellau data gorau sydd ar gael. Mae dadansoddwyr Llywodraeth Cymru hefyd yn cysylltu â dadansoddwyr y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol a Chyllid a Thollau Ei Mawrhydi ynghylch rhagolygon treth incwm ac yn cymryd rhan mewn sesiynau herio yn ystod pob ymarfer rhagweld. Mae cyhoeddiad newydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol o dwf chwarterol Cynnyrch Domestig Gros ar gyfer gwledydd a rhanbarthau'r DU yn ychwanegiad a groesewir at y sylfaen dystiolaeth economaidd. Fodd bynnag, dylid nodi bod yr ystadegau hyn yn arbrofol a'u bod yn cael eu datblygu a'u profi â defnyddwyr o hyd. Mae arwyddion cynnar yn awgrymu bod y cyfresi'n anwadal ac yn ddarostyngedig i ddiwygiadau eithaf mawr. Os profir, ymhen amser, eu bod yn ddangosydd defnyddiol o dwf referniw treth, bydd achos da dros eu hystyried yn y rhagolygon treth. Maent yn fwyaf tebygol o fod o ddefnydd mewn perthynas â rhagolygon treth incwm, lle mae oedi hir cyn i wybodaeth alldro gael ei chyhoeddi. Bydd gan y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol ddiddordeb mewn unrhyw ffynhonnell ddata a all wella ei hasesiad o'r sefyllfa referniw bresennol.

Fel y nodwyd yn ei chyhoeddiad Rhagolwg Trethi Cymreig, mae'r Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol wedi ystyried gwerth rhagolwg macro-economaidd llawn i Gymru. Oherwydd y tebygrwydd mewn cyfraddau twf hanesyddol rhwng Cymru a gweddill y DU, pan gânt eu mynegi ar sail "y pen", a materion sy'n ymwneud ag argaeledd a dibynadwyedd data, daw i'r casgliad bod mwy o werth mewn monitro cydgyfeiriad ac ymwahaniad rhwng Cymru a'r DU mewn newidynnau economaidd penodol sy'n berthnasol i'r trethi.

Argymhelliad 8. Mae'r Pwyllgor yn pryderu ynghylch lefel y gwallau codio y mae Cyllid a Thollau EM yn eu gwneud mewn perthynas â threthdalwyr Cymru ac mae'n argymhell bod y gyfradd wallau yn parhau i gael ei monitro gan Lywodraeth Cymru a bod y wybodaeth ddiweddaraf yn cael ei rhoi i'r Pwyllgor yn dilyn y broses sganio nesaf.

Ymateb: Derbyn

Cyflwynwyd codau C i system dreth y DU am y tro cyntaf fis Ebrill diwethaf. Mae oddeutu 97% o'r codau C bellach yn gweithredu'n gywir. Mae Llywodraeth Cymru mewn cysylltiad rheolaidd â CThEM, sydd â rhaglen barhaus o waith cydymffurfio i

gynyddu ymhellach ganran y codau C sy'n cael eu defnyddio'n briodol. Yn dilyn y sgan diweddaraf, mae'r gwallau codio wedi lleihau eto a disgwylir iddynt leihau ymhellach pan ddaw data i law ym mis Ebrill. Byddwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor pan fydd data o'r sgan nesaf ar gael.

Yn gyffredinol, mae'r problemau o ran gweithrediad codau C yn cyfateb yn fras i'r profiad a gafwyd wrth gyflwyno codau S i drethdalwyr yr Alban, lle mai dim ond 1.5% o'r codau S nad ydynt yn cael eu defnyddio'n briodol ar hyn o bryd. Cyflwynwyd codau S i system dreth y DU ym mis Ebrill 2016. Mae Llywodraeth Cymru yn monitro'r sefyllfa drwy gyfarfodydd llywodraethu â CThEM, a gynhelir bob mis fel arfer.

Argymhelliad 9. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn ystyried sut y gall integreiddio'r nodau llesiant yn well wrth gyflwyno cyllidebau yn y dyfodol i ddangos yn fwy cyson sut mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol wedi ei hymgorffori ym mhrosesau gwneud penderfyniadau ei hadrannau a bod hyn yn cael ei adlewyrchu yn y broses gyllidebol.

Argymhelliad 10. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda Chomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol a rhanddeiliaid i ddatblygu Cynllun Gwella'r Gyllideb.

Ymateb: Derbyn

Diben Cynllun Gwella'r Gyllideb, a gyhoeddwyd am y tro cyntaf fel rhan o Gyllideb ddrafft 2020-21, yw nodi sut y byddwn yn defnyddio Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a'r pum ffordd o weithio i sicrhau gwelliant parhaus ym mhroses y gyllideb. Fel rhan o'r Cynllun, byddwn yn archwilio sut y gall y broses o gyflwyno cyllidebau blynyddol yn y dyfodol ddangos yn fwy eglur y ffordd y mae'r Ddeddf a'n hamcanion llesiant wedi dylanwadu ar ein blaenoriaethau gwariant strategol. Mae ymgysylltu yn un o elfennau allweddol y Cynllun, sy'n cynnwys camau gweithredu i ddatblygu'r ffordd yr ydym yn ymgysylltu â rhanddeiliaid, gan gynnwys Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol a'i swyddfa, ynghylch y broses o gyflwyno'r Cynllun.

Argymhelliad 11. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn ymestyn cyfnod yr amser a gwmpesir yng Nghynllun Gwella'r Gyllideb i adlewyrchu ysbryd Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a thrawsnewid tymor hwy.

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Rydym yn derbyn ysbryd yr argymhelliad hwn sy'n ymwneud â sicrhau trawsnewid tymor hwy a dyna'r rheswm pam y mae'r Cynllun yn ceisio dangos y daith rydym wedi bod arni, a'r daith sydd o'n blaenau, i wella proses y gyllideb dros sawl blwyddyn. Dyma'r tro cyntaf i ni gyhoeddi Cynllun Gwella'r Gyllideb. Bwriedir iddo fod yn ddatblygiadol ei natur oherwydd, bob tro y caiff ei gyhoeddi, bydd yn cynnwys cyfnod o bum mlynedd a rhaglen dreigl o welliannau, gan ddangos sut y mae'r

Ddeddf yn cael ei hymgorffori. Mae'r dull gweithredu hwn yn ceisio sicrhau cydbwysedd rhwng bod yn uchelgeisiol ond hefyd yn realistig o ran yr amser y bydd yn ei gymryd i gyflawni'r camau gweithredu yn y cynllun er mwyn gwneud y mwyaf o'u heffaith ac adlewyrchu mewn ffordd ystyrlon natur y newid a amlinellir yn y cynllun. Byddwn yn gweithio gyda rhanddeiliaid, gan gynnwys Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol, i ddeall sut y gallem wella'r cynllun ac ehangu ei gwmpas ar gyfer blynyddoedd y dyfodol.

Argymhelliad 12. Mae'r Pwyllgor yn argymhell i'r Asesiad Effaith Integredig Strategol sy'n cyd-fynd â chyllideb 2021-22, a chyllidebau'r dyfodol, roi cyfrif tryloyw o effaith negyddol yn ogystal ag effaith gadarnhaol dyraniadau'r gyllideb, gan gynnwys y dystiolaeth sy'n sail iddynt.

Ymateb: Derbyn

Yn unol â thystiolaeth ac adborth blaenorol, mae'r Asesiad Effaith Integredig Strategol o'r Gyllideb ddrafft yn nodi manylion y dystiolaeth, yr ystadegau a'r wybodaeth ategol sy'n sail i'r cynigion gwariant, cam a gydnabyddir gan y Pwyllgor. Rydym yn cydnabod bod yn rhaid i asesiadau effaith ystyried effaith negyddol ac effaith gadarnhaol er mwyn lliniaru effeithiau negyddol ac archwilio cyfleoedd i hyrwyddo dull gweithredu mwy cadarnhaol.

Mae Cyllideb 2020-21 wedi darparu cynnydd mewn termau real ar gyfer pob portffolio. Mae hyn wedi golygu ein bod wedi gallu cynnal y mwyafrif o gyllidebau ar lefelau 2019-20 a gwneud nifer o fuddsoddiadau wedi'u targedu yn unol â'n blaenoriaethau trawsbynciol. Caiff hyn ei adlewyrchu yn naratif yr Asesiad Effaith Integredig Strategol.

Yn unol â'n hargymhelliad parhaus i wella'r ffordd rydym yn asesu effaith ein penderfyniadau gwario, mae Cynllun Gwella'r Gyllideb yn nodi ystod o gamau gweithredu i atgyfnerthu dull gweithredu Llywodraeth Cymru ymhellach.

Argymhelliad 13. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am ganlyniad ei thrafodaethau â Llywodraeth yr Alban ar rôl Grŵp Cynghorol y Gyllideb ar Gydraddoldeb yn yr Alban, ac unrhyw newidiadau o ran dull posibl yn dilyn yr ystyriaethau hyn.

Argymhelliad 14. Mae'r Pwyllgor yn annog Llywodraeth Cymru i ddefnyddio tystiolaeth ac arferion gorau o waith a wneir mewn manau eraill fel sylfaen ar gyfer dull cyllidebu sy'n sensitif i rywedd, a hynny er mwyn prif ffrydio dimensiwn rhywedd i bob agwedd ar gylch y gyllideb yn ddi-oed.

Ymateb: Derbyn

Cynhaliwyd trafodaethau cychwynnol â Chadeirydd Grŵp Cynghorol y Gyllideb ar Gydraddoldeb yn yr Alban ynghylch dull gweithredu'r Grŵp yn yr Alban fel rhan o drafodaethau yn ystod yr Adolygiad o Gydraddoldeb Rhywiol.

Rydym hefyd yn mynd ar drywydd trafodaethau â Llywodraeth yr Alban wrth i ni sefydlu ein cydberthynas â rhwydwaith Llywodraeth yr Economi Llesiant.

Ym mis Tachwedd, cynhaliodd swyddogion Llywodraeth Cymru weithdy ag aelodau presennol Grŵp Cynghorol y Gyllideb ar Gydraddoldeb a rhanddeiliaid ehangach i ystyried sut y gall y grŵp hwn ddatblygu fel ei fod yn parhau i ddarparu dealltwriaeth o effaith ein penderfyniadau cyllidebol ein hunain, mewn perthynas â'r holl ystyriaethau effaith, gan gynnwys cydraddoldeb.

Byddwn yn ystyried yr adborth o'r sesiynau hyn yn ofalus er mwyn ffurfio ein hymagwedd at Grŵp Cynghorol y Gyllideb ar Gydraddoldeb yn y dyfodol a'r ffordd rydym yn ymgysylltu'n ehangach â rhanddeiliaid. Byddwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor Cyllid maes o law ynghylch unrhyw newid i'n hymagwedd.

Fel rhan o'r paratodau ar gyfer cyllideb 2020-21, rydym yn ystyried dull cyllidebu ar sail rhyw fel rhan o gynllun peilot y Cyfrif Dysgu Personol er mwyn asesu sut y gallai dull cyllidebu ar sail rhyw helpu i nodi a deall effeithiau gwahanol posibl, gan gynnwys effeithiau nas bwriedir, er mwyn gwella'r ffordd rydym yn blaenoriaethu ac yn dyrannu adnoddau. Mae Cynllun Gwella'r Gyllideb yn nodi ein huchelgeisiau i brofi ac integreiddio rhywedd, gan archwilio a datblygu dull cyllidebu ar sail rhyw yn ein hystyriaethau cyllidebu. Fel rhan o hyn, byddwn yn defnyddio tystiolaeth ac arferion gorau o ystod o ffynonellau i lywio ein gwaith parhaus.

Argymhelliad 15. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn darparu rhagor o fanylion yn y blynyddoedd i ddod ar sut y bydd dyraniadau a rhaglenni yn bwrw ymlaen tuag at yr ymrwymiad i fod yn garbon niwtral erbyn 2050 a beth fydd yr amserlen ar gyfer cyflawni hyn.

Argymhelliad 16. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn datblygu dealltwriaeth o effaith y gyllideb ar garbon a'i phenderfyniadau gwariant, ac yn edrych ar sut y gall ddangos yn ystyrllon effaith cyllidebau'r dyfodol ar garbon.

Argymhelliad 17. Mae'r Pwyllgor yn annog Llywodraeth Cymru i ategu'r gwaith sy'n cael ei wneud gan Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol mewn perthynas â datblygu cyfrif effaith ar garbon ac archwilio ffyrdd eraill y gall swyddfa'r Comisiynydd, gyda'i graddau o annibyniaeth, ddarparu rhagor o gyngor a chymorth i helpu Llywodraeth Cymru i gyflawni ei huchelgeisiau datgarboneiddio a'i hamcanion llesiant.

Ymateb: Derbyn

Drwy ddatblygu Cynllun Gwella'r Gyllideb, byddwn yn parhau i ystyried sut y gellir gwneud y gwaith o asesu effaith ein rhaglenni gwario ar garbon yn rhan fwy cadarn o broses y gyllideb. Bydd hyn yn ystyried effaith gynyddrannol gwariant Llywodraeth Cymru, ynghyd â'r effaith ehangach y mae gweithredu polisïau yn ei chael ar allyriadau carbon.

Yn ogystal, bydd y gwaith o ddatblygu'r Cynllun Cyflawni Carbon Isel nesaf yn cynnwys manylion am y ffordd y bydd polisiau allweddol yn ein galluogi i fodloni ein cyllideb garbon, gan roi eglurder a sicrwydd i fusnesau ac unigolion. Rydym eisoes yn datblygu'r polisiau a'r cynigion a fydd yn ein galluogi i roi cynllun ar waith i fodloni ein hail gyllideb garbon. Rydym yn cydnabod y bydd yr uchelgais cynyddol yn golygu y bydd angen mwy o ymdrech polisi i gyflawni ein targed newydd.

Y flwyddyn nesaf, byddwn yn cael rhagor o gyngor ac argymhellion penodol i Gymru gan Bwyllgor y DU ar y Newid yn yr Hinsawdd, gan gynnwys argymhellion ar newid ein llwybr drwy ein targedau ar gyfer 2030 a 2040 a'n hail gyllideb garbon. Byddwn hefyd yn cael adroddiad am gynnydd ein cyllideb garbon gyntaf, a bydd Trysorlys EM yn cynnal adolygiad o'r modd y byddai'r cynllun pontio i sero-net yn cael ei ariannu a phwy fyddai'n ysgwyddo'r costau. Mae pob un o'r rhain yn ddarnau allweddol o dystiolaeth y bydd angen i ni eu hadolygu wrth ddatblygu'r ffordd rydym yn asesu effaith ein penderfyniadau cyllidebol.

Wrth ddatblygu asesiad ystyrlon, mae'n bwysig cydnabod nad yw asesu cyfraniad uniongyrchol gwariant penodol at ddatgarboneiddio yn syml mewn llawer o achosion, oherwydd rhyngddibyniaethau cryf ag ymyriadau eraill. Fodd bynnag, pan fydd y buddsoddiad yn un y gellir gwneud amcangyfrif ystyrlon yn ei erbyn o ran ei effaith ar garbon, mae'n iawn i ni ymgymryd â'r asesiad hwnnw.

Cynhaliwyd gweithdy ym mis Medi â swyddogion o swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol, y New Economics Foundation ac uwch-swyddogion polisi Llywodraeth Cymru i fyfyrion ar y cynllun 10 pwynt. Roedd hyn yn cynnwys trafodaeth am y gwaith y mae'r Comisiynydd yn bwriadu ei wneud ar effeithiau ar garbon.

Rydym yn croesawu bwriad y Comisiynydd i ymgymryd â gwaith mewn perthynas â datblygu cyfrif effaith ar garbon, ac edrychwn ymlaen at ystyried ei gasgliadau maes o law.

Argymhelliad 18. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn nodi'n glir yn nogfennaeth cyllidebau'r dyfodol sut y mae'n cymhwyso ei diffiniad ei hun o waith atal i wariant, a'i bod yn darparu cymaint o wybodaeth â phosibl am y canlyniadau y mae'n ceisio eu cyflawni drwy ei strategaethau ataliol.

Ymateb: Derbyn

Rydym yn ymrwymedig i gefnogi newid parhaus mewn buddsoddiad tuag at weithgareddau ataliol fel rhan o Gynllun Gwella'r Gyllideb. Byddwn yn ystyried sut y gallwn nodi'n fwy eglur y gwelliannau rydym yn eu gwneud i ddogfennaeth cyllidebau'r dyfodol, gan gynnwys sut y gallwn ddatblygu ein diffiniad o atal.

Argymhelliad 19. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn darparu dadansoddiad o wariant ataliol yn y gyllideb ac yn sbarduno camau gweithredu sy'n ymwneud ag atal yn ei Chynllun Gwella'r Gyllideb.

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Rydym yn parhau i fod yn ymrwymedig i ddarparu mwy o fanylder o ran y buddsoddiad rydym yn ei wneud i weithgarwch ataliol yn y Gyllideb flynyddol. Rydym yn cydnabod bod hwn yn faes cymhleth ac felly rydym yn awyddus i sicrhau bod unrhyw ddadansoddiad o'r fath yn gadarn, yn ystyrlon ac yn cynnig diben clir o ran gwella dyraniadau cyllidebol. Drwy gyflwyno Cynllun Gwella'r Gyllideb, byddwn yn ystyried sut y gallem sbarduno'r gweithgareddau presennol a nodir yn y cynllun.

Argymhelliad 20. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn ymgysylltu â rhanddeiliaid i ddod o hyd i ffyrdd gwell o ddangos tystiolaeth o'r broses o nodi blaenoriaethau, cyfleu'r broses honno a gwneud penderfyniadau ynghylch y gyllideb.

Ymateb: Derbyn

Fel rhan o'r paratodau ar gyfer Cyllideb ddrafft 2020-21, cyfarfu'r Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd ag ystod o randdeiliaid, gan gynnwys pob un o'n pedwar Comisiynydd statudol a'r Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol, er mwyn clywed eu barn am feysydd blaenoriaeth ar gyfer y Gyllideb. Mae gwaith ymgysylltu o'r fath yn un o elfennau allweddol Cynllun Gwella'r Gyllideb, sy'n amlinellu ein huchelgeisiau parhaus i ymgysylltu â rhanddeiliaid allweddol mewn ffordd ystyrlon er mwyn llywio gwelliannau i gynigion gwariant a threthiant. Mae'r cynlluniau hyn yn cynnwys defnyddio adborth o'n gweithdy diweddar â Grŵp Cynghorol y Gyllideb ar Gydraddoldeb a rhanddeiliaid ehangach i ddatblygu dull gweithredu gwell ar gyfer ymgysylltu ynghylch ystyriaethau cyllidebol yn y dyfodol.

Argymhelliad 21. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn datblygu diffiniad o dlodi yng nghyd-destun Cymru ac yn nodi'n glir ei gweledigaeth ar gyfer mynd i'r afael â thlodi yng Nghymru, gan gynnwys: effeithiau dosbarthiadol, y canlyniadau y bwriedir eu cyflawni drwy ymyriadau tldi wedi'u targedu a chmau i ymateb i effaith penderfyniadau Llywodraeth y DU.

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Mae Llywodraeth Cymru eisoes wedi mabwysiadu diffiniad o dlodi sy'n ehangach na mesur incwm. Mae hwn wedi'i nodi yn ein Strategaeth Tlodi Plant.

Rydym yn sylweddoli nad yw mesurau safonol, megis seilio diffiniad ar incwm yn unig, yn cwmpasu natur amlddimensiynol tldi. Mae Llywodraeth Cymru eisoes wedi mabwysiadu un model amgen ym Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru a ddefnyddir ar gyfer rhaglenni megis Dechrau'n Deg. Rydym hefyd yn ystyried dichonoldeb gwella manwl gywirdeb a chwmpas dadansoddiadau o amcangyfrifon tldi yng Nghymru a geir o ddata Arolwg o Adnoddau Teulu yr Adran Gwaith a Phensiynau.

Mae'n bwysig cydnabod bod mesurau tlodi yn gymharol, felly mae angen i ni fod yn ofalus wrth gymhwyso rhai diffiniadau yn rhy llym. Mae angen i ni gydnabod, cyn belled ag y bod modd, y gwahaniaethau rhwng amgylchiadau pobl a cheisio teilwra ein cymorth yn unol â hynny fel bod ein buddsoddiad yn cael yr effaith fwyaf bosibl. Rydym yn gweithio gyda'r Adran Gwaith a Phensiynau a'r Comisiwn Metrigau Cymdeithasol ar fesurau tlodi amgen.

Mae ein gweledigaeth i leihau tlodi cymaint â phosibl yn dibynnu ar fesurau uniongyrchol i roi arian ychwanegol ym mhocedi pobl, ond hefyd roi mesurau tymor hwy ar waith ym meysydd addysg, hyfforddiant a chyflogaeth, a fydd yn arwain at weithlu medrus â chyflog da.

Byddwn yn asesu effeithiolrwydd y polisiau sy'n cefnogi ein gweledigaeth yn barhaus, a byddwn yn eu haddasu yn ôl yr angen er mwyn sicrhau eu bod yn cael yr effaith fwyaf bosibl ac yn cefnogi ein huchelgeisiau i leihau lefelau tlodi yng Nghymru. Rydym hefyd yn cydnabod bod gan Lywodraeth y DU afael gadarn ar yr ysgogiadau polisi sy'n effeithio ar y prif ffigur tlodi, ac rydym yn rhoi mesurau ar waith gyda'r nod o liniaru effeithiau'r polisiau hyn.

Argymhelliad 22. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn datblygu strategaethau newydd i wella addysg, sgiliau a chyfleoedd cyflogaeth aelodau mwyaf difreintiedig y gymdeithas.

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Rydym wedi blaenoriaethu sgiliau a chyflogadwyedd yn Ffyniant i Bawb: Y Strategaeth Genedlaethol, gan gydnabod yr effaith gadarnhaol y gall addysg, hyfforddiant ac uwchsgilio ei chael ar ragolygon cyflogaeth sy'n dda i unigolion ac yn dda i'r economi. Rydym wedi pennu ein dull gweithredu strategol yn y Cynllun Cyflogadwyedd, y Cynllun Gweithredu Economaidd ac 'Addysg yng Nghymru: Cenhadaeth ein Cenedl'. Mae'r strategaethau hyn yn llywio'r ffordd rydym yn mynd i'r afael â lefelau addysg, sgiliau a chyflogaeth yng Nghymru ac yn sicrhau cyfleoedd, cydraddoldeb a ffyniant i bawb. Maent hefyd yn darparu'r fframwaith gweithredol i lywio'r gwaith o ddatblygu polisiau trawslywodraethol, eu rhoi ar waith a'u monitro.

Argymhelliad 23. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn ystyried ffyrdd o fynd ati i hyrwyddo'r cyflog byw gwirioneddol i gyflogwyr, yn enwedig yn y sector preifat, ledled Cymru.

Ymateb: Derbyn

Mae gan Lywodraeth Cymru amrywiaeth o ffyrdd o hyrwyddo gwaith teg, megis y Cod Ymarfer ar Gyflogaeth Foesebol mewn Cadwyni Cyflenwi. Rydym yn gweithio gyda thimau perthnasol i ganfod sut y gellir hyrwyddo'r cyflog byw gwirioneddol ac elfennau eraill o waith teg yn y sector cyhoeddus a phreifat, ledled Cymru.

Argymhelliad 24. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn darparu tystiolaeth a manylion ychwanegol ar sut y mae rhaglenni sydd â'r nod o wella'r economi yn darparu gwerth am arian wrth gydbwysu buddsoddiad i wella cynhyrchiant ac enillion ac i helpu pobl i gael cyflogaeth.

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Disgwylir i bob rhaglen wariant ddangos gwerth am arian yn seiliedig ar dystiolaeth gadarn o'r hyn sy'n gweithio, gyda pherfformiad parhaus yn cael ei asesu gan ddefnyddio metrigau allweddol a dulliau gwerthuso cadarn. Byddwn yn ystyried pa fanylion ychwanegol y gallwn eu darparu yng nghyllidebau'r dyfodol fel rhan o'r dystiolaeth Weinidogol i Bwyllgorau.

Argymhelliad 25. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn adolygu ei strategaeth ar gyfer gwasanaethau bysiau, gan sicrhau bod yr adnoddau sydd ar gael yn cael eu targedu'n effeithiol i gysylltu'r rhai sy'n dibynnu ar y dull hwn o gludiant yn well er mwyn sicrhau twf economaidd cynhwysol.

Ymateb: Derbyn

Mae'r Bil Bysiau (Cymru) yn elfen allweddol o broses ddiwygio ehangach rydym yn ymgymryd â hi mewn perthynas â chynllunio a darparu gwasanaethau bysiau yng Nghymru, a fydd yn cyfrannu at ein huchelgais o gael rhwydwaith trafndiaeth gyhoeddus carbon isel, aml-ddull, integredig ac o ansawdd uchel sy'n diwallu anghenion y cyhoedd sy'n teithio.

Bydd y newidiadau a gynigir yn y Bil gan Weinidog yr Economi, Trafndiaeth a Gogledd Cymru yn ceisio mynd i'r afael â rhai o effeithiau negyddol dadreoleiddio ar ddefnyddwyr, gweithredwyr ac awdurdodau lleol drwy greu nifer o ddulliau gweithredu a fyddai'n galluogi awdurdodau lleol i ymyrryd petaent yn dewis gwneud hynny.

Argymhelliad 26. Mae'r Pwyllgor yn argymhell y dylai Cyllidebau Llywodraeth Cymru yn y dyfodol gynnwys hyblygrwydd a gwaith cynllunio senarios penodol i ymateb i siociau neu ansicrwydd economaidd. Dylai cyllidebau drafft fanylu ar yr ymateb i effeithiau negyddol neu gyfleoedd posibl ar gyfer gwahanol sectorau yn economi Cymru.

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Mae Adroddiad y Prif Economegydd, a gyhoeddwyd ar y cyd â'r Gyllideb ddrafft, yn darparu nifer o senarios o ran y rhagolygon ar gyfer cyllid Llywodraeth Cymru yn y dyfodol ac yn ystyried amrywiaeth o risgiau cyllidol. Bydd y senarios hyn yn cael eu haddasu mewn cyhoeddiadau yn y dyfodol er mwyn adlewyrchu pryderon macro-economaidd neu gyllidol penodol a risgiau sy'n dod i'r amlwg sy'n berthnasol ar y pryd. Mae'r Gyllideb ddrafft yn cynnwys darpariaeth DEL heb ei dyrannu sy'n darparu hyblygrwydd yn ystod y flwyddyn i fynd i'r afael â newidiadau annisgwyl sy'n effeithio ar gyllid Llywodraeth Cymru. Mae'r gronfa arian parod a'r pwerau benthyca

yn darparu offerynnau cyllidebol pellach i alluogi Llywodraeth Cymru i reoli ei chyllid mewn ffordd mor effeithiol â phosibl. Dywedodd y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd wrth Brif Ysgrifennydd blaenorol y Trysorlys y byddem, fel rhan o'r Adolygiad Gwariant nesaf, yn ceisio cynnydd parhaol yn uchafswm maint Cronfa wrth gefn Cymru ac yn y terfynau tynnu i lawr blynyddol, yn ogystal â cynnydd yn nherfynau benthyca blynyddol a chyfanredol Llywodraeth Cymru. Bydd y newidiadau hyn yn sicrhau bod y fframwaith cyllidol yr ydym yn gweithredu o'i fewn yn galluogi Llywodraeth Cymru i reoli ei hadnoddau yn fwy effeithiol a sicrhau gwell gwerth am arian. Bydd mwy o hyblygrwydd yn fater pwysig i'w drafod gyda'r Prif Ysgrifennydd newydd. Yn ogystal, mae Cynllun Gwella'r Gyllideb yn amlinellu bwriadau Llywodraeth Cymru i archwilio'r posibilrwydd o integreiddio prosesau modelu senarios yn y gwaith o gynllunio'r gyllideb yn y dyfodol.

Argymhelliad 27. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn rhoi cadarnhad ei bod wedi cael sicrwydd gan Lywodraeth y DU ynghylch y cymorth ariannol sydd ar gael i'r diwydiant amaethyddol yng Nghymru ar gyfer pob blwyddyn o'r Senedd.

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Mae Llywodraeth y DU wedi rhoi cadarnhad o gyllid ar gyfer Cynllun y Taliad Sylfaenol yn 2020. Mae wedi dweud y bydd yn darparu rhagor o wybodaeth am gyllid ar gyfer y dyfodol yn yr Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant sydd wedi'i gynllunio'n hwyrach eleni. Nes y byddwn yn cael y fath eglurder, ni allwn roi cadarnhad. Fodd bynnag, byddwn yn parhau i bwysu ar Lywodraeth y DU i roi terfyn ar yr ansicrwydd a chadarnhau yn ddi-oed y bydd darpariaeth yn lle'r holl gyllid Ewropeaidd sy'n dod i Gymru ar hyn o bryd.

Consultation on the impact of variations in national and sub-national income tax:

Submission to the Finance Committee of the National Assembly of Wales by

James Foreman-Peck and Peng Zhou, Cardiff University, January 2020

1. If Wales' income tax rates diverge from England's, the predicted effect on tax revenue of an alteration in the income tax rate may differ from the 'mechanical effect' (multiplying the change in tax rate by the incomes of the relevant taxpayers). Those taxed may vary their effort or innovativeness, they may alter where they live and the consequences of all these decisions may have impacts on the economy that further affect tax revenue. Such migration and economy 'spillover' effects of possible income tax changes were investigated in our recent study (Foreman-Peck and Zhou 2019).
2. In 2018 the Scottish government reduced the lower Scottish tax rate and increased the higher rates but the Welsh government may need to be more restrained in making similar income tax changes. The economy in Wales is more closely integrated with England than is the Scottish economy. Around 95,000 people commuted out of Wales and almost 48,000 commuted in during 2018 (StatsWales 2019a). In 2017-18 net migration to Wales from the rest of the UK was just under 9,000, with net outflows for persons aged 15-29 (Stats Wales 2019b). Gross migration was much higher, perhaps five times. Over 1.4 million people in Wales (48% of the total) live within 25 miles of the border with England, and more than 4 million live within the same distance on the English side of the boundary. By contrast only about 200,000 people in Scotland and 260,000 in England are within 25 miles of the border between these countries (Holtham 2010 para 4.14). An income tax difference from England is therefore more likely to trigger substantial migration between England and Wales than between England and Scotland.
3. To see why some taxpayers may consider migrating because of income tax divergences, consider a five percent increase in the higher rate of tax for an individual or household earning £90,000. This would result in almost £2,000 a year more being paid in tax by the taxpayer. Over ten years with a five percent discount rate this equates to about £15,000, which might more than counterbalance relocation costs. In which case, all the tax revenue paid by that individual or household could be lost to Wales. Tax rate increases may also provide a disincentive to relocations into the jurisdiction that might otherwise have taken place.
4. The revenue impact of tax-induced mobility for even higher earners would be greater. If only 150 of Wales's highest earners moved out of Wales (10% of the total number

earning over £250,000 per year) no additional revenue would be raised from Welsh residents as a result of a one pence higher rate tax increase (Holtham, 2010, para 6.22). Conversely cutting the higher rate could potentially increase Welsh tax revenue in due course, although there could be problems of determining residential location and second homes.

5. Unfortunately, with no experience of differential tax rates there is no direct evidence of how much migration might be induced if income tax rates did diverge. We have used a systematic framework to integrate a structural economic model and an econometric model, utilising the only substantial source of tax differences between areas in England and Wales, the Council tax (for more details see Foreman-Peck and Zhou 2019).
6. The hypothetical effect of an income tax difference can be simulated by translating it into a council tax difference and estimating the migration response to council tax differences. The two taxes affect taxpayers' budgets differently – council tax raises the price of housing relative to other goods and services whereas income tax does not.
7. A Computable General Equilibrium (CGE) model of the Welsh economy with thirty endogenous variables is constructed and optimally calibrated to simulate these two tax differences. Three types of individuals are specified to correspond with those paying the three income tax rates. When the lowest rate of income tax changes (Basic Rate of income tax, 20%) all three types of individuals are affected, when the 40% Higher Rate changes those paying the Additional Rate of 45% are also affected. Council tax is more selective; a specific property tax only affects one type of taxpayer. Property (council) tax rates for each of the three types of individuals thus must be utilised to estimate the equivalent income tax.
8. An econometric model of migration augments the CGE model. The CGE model predicts the tax revenue consequences of hypothetical income tax changes. It does so by making appropriate adjustments as indicated above because current (here, property) taxes have different bases from the counter-factual income tax. When the econometrically estimated migration response is added in, the CGE model computes the full economic effect
9. The econometric model explains the bilateral flows of migration between 348 local authorities in England and Wales. Between about half the local authority pairs there was no migration. Wage levels are assumed to be fixed by migration and trade, because Wales is a small open economy and in order to keep the exercise as simple as possible. This assumption allows local policies, such as tax, to determine the long run equilibrium

population and the migration necessary to achieve it. Migration determines output and, by changing tax bases, influences tax yields.

10. When the Basic Rate (BR) of income tax is increased, the 'mechanical effect' dominates the migration effect for the Welsh government's tax revenue. If BR rises by 5p, income tax generated in Wales eventually will rise by 8.02%, about 2 percentage points less than the full mechanical effect. Income tax kept by Wales will rise by 30% but total tax revenue generated in Wales drops by 1.9%. For tax revenue as a whole the migration effect dominates because the change in population also affects all the other tax revenues paid in Wales.
11. There is a similar asymmetric pattern for Higher Rate (HR) changes, between income tax generated in, and kept by, Wales for similar reasons. Behavioural responses exactly offset mechanical effects when the Additional Rate (AR) is altered, so there is very little effect on tax revenue.
12. Tax differentials between England and Wales and the induced migration alters output per worker by changing the proportions of taxpayer types in the Welsh population. These types have different productivities and so average productivity of the economy responds to the type of tax changes. A BR increase affects all taxpayers and the proportional effect is greater on (higher productivity) HR payers than BR payers, reducing output per worker.
13. Total tax revenue responds in a similar fashion to output per worker. A BR or HR tax rise loses the UK government tax revenue while the Welsh government's revenue increases. In setting the HR and BR of devolved income tax the interests of the Welsh and UK governments are opposed. With such a small proportion of revenue devolved, tax-induced migration reduces Welsh government revenue by quite a small proportion. But the spillovers to the wider economy and the impact on other Welsh tax revenues collected by the UK government are greater.
14. Small divergencies of income tax rates may lead to quantitatively minor differences in after-tax earnings but the differences may nonetheless be sufficient to sway the locational choices of households already considering moving or staying. The full behavioural effects of a Welsh tax income change may thus take some time to emerge and also depend on whether the tax change is expected to be long lasting. So, a cut in income tax may eventually increase revenue when the behavioural responses offset the mechanical effect. But meanwhile the government's budget faces a shortfall that must be financed.

15. In the search for tax revenue, changing income tax rates seems perilous. Seeking a broader tax base or encouraging the growth of existing tax bases appear preferable.

References

Foreman-Peck J and Zhou P, (2019) 'Devolving Fiscal Policy: Migration and Tax Yields'. *Regional Studies* DoI 10.1080/00343404.2019.1602256.

Holtham Report: Independent Commission on Funding & Finance for Wales (2010). *Fairness and accountability: a new funding settlement for Wales*.

Stats Wales(2019a) <https://statswales.gov.wales/Catalogue/Business-Economy-and-Labour-Market/People-and-Work/Employment/Commuting/commutingpatternsiniwales-by-measure-year>

Stats Wales (2019b) <https://statswales.gov.wales/Catalogue/Population-and-Migration/Migration/Internal/migrationbetweenwalesandrestofuk-by-localauthority-flow-gender-age>

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon



Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Llyr Gruffydd AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Cyllid
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
CF99 1NA

24 Chwefror 2020

Annwyl Llyr,

Bil Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) – Gwybodaeth bellach yn dilyn y cyfarfod a gynhaliwyd ar 6 Chwefror 2020

Ymddangosais gerbron y Pwyllgor ar 6 Chwefror, ac yn dilyn hynny amgaeaf ddogfennau drafft yn nodi'r diwygiadau arfaethedig i cyfnod 2 sy'n ymwneud ag ymestyn yr etholfraint ar gyfer etholiadau llywodraeth leol i rai carcharorion penodol a phobl ifanc o Gymru sydd yn y ddalfa.

Mae'r dogfennau drafft wedi cael eu datblygu'n sylweddol, ac yn mynd i'r afael â'r materion allweddol ynghylch rhyddfrenio, preswyliaeth a chofrestru sy'n cael eu cynnig; byddwn yn rhannu'r dogfennau drafft gyda phobl eraill sydd â diddordeb yn ogystal. Bydd cyfle gennym i fireinio'r dogfennau drafft yng ngoleuni unrhyw sylwadau a geir gan y Pwyllgor ac eraill, cyn cyflwyno'r diwygiadau i cyfnod 2. Edrychaf ymlaen at groesawu unrhyw safbwyntiau neu sylwadau sydd gan y Pwyllgor ar y darpariaethau drafft hyn.

Yours sincerely,

Julie James AC/AM
Y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol
Minister for Housing and Local Government

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

RHESTR O WELLIANNAU DRAFFT LIST OF DRAFT AMENDMENTS

Bil Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) Local Government and Elections (Wales) Bill Gwelliannau drafft estyn y bleidlais i garcharorion Draft prisoner voting amendments 27 Ionawr 2020 27 January 2020

Julie James	1
Section 2, page 2, line 11, leave out subsection (2). Adran 2, tudalen 2, llinell 11, hepgorer is-adran (2).	
Julie James	2
Section 2, page 2, after line 15, insert – (3) In section 3 of the 1983 Act (disenfranchisement offenders in prison etc.) – (a) in subsection (1), after “election” insert “, unless subsection (1A) applies to that person”; (b) after subsection (1) insert – “(1A) A convicted person is not legally incapable of voting at a local government election in Wales by virtue of subsection (1) during the time that the person is detained in a penal institution in pursuance of a sentence imposed for a term of less than 4 years. (1B) But subsection (1A) does not apply if the convicted person is incapable of voting in a local government election by virtue of section 173 (persons convicted of corrupt or illegal practice). (1C) In calculating the term of a sentence of a convicted person for the purpose of subsection (1A), terms that are consecutive or concurrent to any extent are to be treated as a single term if the sentences were imposed on the person – (a) on the same occasion, or	

- (b) on different occasions but the person was not released (other than on temporary release) at any time during the period beginning with the first occasion and ending with the last.”
- (c) In subsection (2), for “this purpose” substitute “the purposes of this section”.’.

Adran 2, tudalen 2, ar ôl llinell 15, mewnosoder –

‘(3) Yn adran 3 o Ddeddf 1983 (difreinio troseddwr sydd yn y carchar etc.) –

- (a) yn is-adran (1), ar ôl “election” mewnosoder “, unless subsection (1A) applies to that person”;
- (b) ar ôl is-adran (1) mewnosoder –
 - “(1A) A convicted person is not legally incapable of voting at a local government election in Wales by virtue of subsection (1) during the time that the person is detained in a penal institution in pursuance of a sentence imposed for a term of less than 4 years.
 - (1B) But subsection (1A) does not apply if the convicted person is incapable of voting in a local government election by virtue of section 173 (persons convicted of corrupt or illegal practice).
 - (1C) In calculating the term of a sentence of a convicted person for the purpose of subsection (1A), terms that are consecutive or concurrent to any extent are to be treated as a single term if the sentences were imposed on the person –
 - (a) on the same occasion, or
 - (b) on different occasions but the person was not released (other than on temporary release) at any time during the period beginning with the first occasion and ending with the last.”
- (c) Yn is-adran (2), yn lle “this purpose” rhodder “the purposes of this section”.’.

Julie James

3

Page 2, after line 24, insert a new section –

‘3 Consequential amendments to retain existing franchise for Senedd Cymru elections

In section 12 of the Government of Wales Act 2006 (c. 32) (entitlement to vote in Senedd elections) –

- (a) in subsection (1)(a), for “or fall within the extended franchise for Senedd elections as described in this section” substitute “, except those entitled to vote in such an election by virtue of section 3(1A) of the Representation of the People Act 1983 (c. 2)”;
- (b) omit subsection (1A);
- (c) omit subsection (1B).’.

Tudalen 2, ar ôl llinell 25, mewnosoder adran newydd –

‘3 Diwygiadau canlyniadol i barhau’r etholfraint bresennol yn etholiadau Senedd Cymru

Yn adran 12 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32) (hawlogaeth i bleidleisio yn etholiadau’r Senedd) –

- (a) yn is-adran (1)(a), yn lle “or fall within the extended franchise for Senedd elections as described in this section” rhodder “, except those entitled to vote in such an election by virtue of section 3(1A) of the Representation of the People Act 1983 (c. 2)”;
- (b) hepgorer is-adran 1A);
- (c) hepgorer is-adran (1B).’.

Julie James

4

Section 3, page 2, after line 33, insert –

- ‘(3) Despite the coming into force of the amendments made by the provisions mentioned in subsection (4) by virtue of section 171(3), they only have effect for the purposes of an election for membership of Senedd Cymru at which the poll is held on or after 5 April 2021.
- (4) The provisions are –
 - (a) section 2, so far as it has consequential effects on section 12 of the Government of Wales Act 2006 (c. 32);
 - (b) section [*inserted by amendment 3*];
 - (c) paragraph 8(3)(b) of Schedule 2.’.

Adran 3, tudalen 2, ar ôl llinell 36, mewnosoder –

- ‘(3) Er gwaethaf y ffaith bod y diwygiadau a wneir gan y darpariaethau a grybwyllir yn is-adran (4) yn dod i rym yn rhinwedd adran 171(3), nid ydynt ond yn cael effaith at ddibenion etholiad ar gyfer aelodaeth o Senedd Cymru pan gynhelir y bleidlais ar 5 Ebrill 2021 neu ar ôl hynny.
- (4) Y darpariaethau yw –
 - (a) adran 2, i’r graddau y mae ganddi effeithiau canlyniadol ar adran 12 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32);
 - (b) adran [*a fewnosodir gan welliant 3*];
 - (c) paragraff 8(3)(b) o Atodlen 2.’.

Julie James

5

Section 171, page 108, line 18, after ‘2’, insert ‘and [*section inserted by amendment 3*]’.

Adran 171, tudalen 108, llinell 18, ar ôl ‘2’, mewnosoder ‘a [*adran a fewnosodir gan welliant 3*]’.

Julie James

6

Schedule 2, page 119, after line 10, insert –

‘(2) In section 7A (residence: persons remanded in custody etc.) –

(a) after subsection (1) insert –

“(1A) But this section does not apply to the registration of local government electors in Wales.”;

(b) in subsection (6), after “In this section” insert “and section 7AA”.

(3) After section 7A insert –

“7AA Residence of persons in custody for registration of local government electors in Wales

(1) This section applies to the registration of local government electors in Wales.

(2) Subsection (3) applies to –

(a) a person to whom section 3(1A) applies (convicted person detained and sentenced to a term of less than 4 years), and

(b) a person who is detained at any place pursuant to a relevant order or direction and is so detained otherwise than after –

(i) being convicted of any offence, or

(ii) a finding in criminal proceedings that the person did the act or made the omission charged.

(3) In determining whether the person is resident in a dwelling on the relevant date for the purpose of section 4(3)(a), the person’s residence is not to be taken to have been interrupted by reason of the person’s detention if –

(a) the person –

(i) intends to resume actual residence there when released from detention (other than on temporary release), and

(ii) will not be prevented from doing so by an order of any court, or

(b) the dwelling serves as a permanent place of residence (whether for the person alone or with other persons) and the person would be in actual residence there but for the convicted person’s detention.

(4) In determining whether the person is resident in a place on the relevant date for the purposes of section 4(3)(a), the person’s residence is not to be taken to have been interrupted by the person’s detention if-

(a) a declaration of local connection is in force in respect of the person, and

- (b) the declaration was made by virtue of the person falling within section 7B(2)(c)."
- (4) In section 7B (notional residence: declarations of local connection) –
- (a) in subsection (2A) –
- (i) omit paragraph (a);
- (ii) in paragraph (b), for “paragraphs (a) to (c)” substitute “paragraphs (a) or (c)”;
- (iii) in paragraph (c), after “(2B)” insert “or (2E)”;
- (b) for subsection (2B) substitute –
- “(2B) The requirements are that the person –
- (a) is under 18 years of age and is, or has been, a child who is looked after by a local authority, or
- (b) is being kept in secure accommodation.”;
- (c) omit subsection (2C);
- (d) after subsection (2D) insert –
- “(2E) In relation to the registration of local government electors in Wales, this section also applies to a person who, on the date on which the person makes a declaration under subsection (1), is a person –
- (a) to whom section 7AA applies (persons in custody), and
- (b) who would not be entitled to be registered as resident at the place in which the person is in legal custody by virtue of section 5(6) or any other place by virtue of section 7AA.”;
- (e) in subsection (4), after paragraph (c) insert –
- “(d) in the case of a person falling within subsection (2E) –
- (i) the address in Wales where the person would be residing but for the person’s detention,
- (ii) if the person cannot give an address under subparagraph (i), the address in Wales at which the person was resident immediately before the person’s detention (but not the address of a penal institution), or if the person was homeless at that time, the address of, or which is nearest to, a place in Wales where the person commonly spent a substantial part of the person’s time (whether during the day or night), or
- (iii) if the person can only give an address under paragraph (i) or (ii) at which the person would be prevented from residing because of an order of any court (“the prohibited address”), an address used by a council of a county or county borough in Wales in whose area the prohibited address is located.”;
- (f) in subsection (7B)(a), after “(2A)” insert “or (2E)”;

(g) after subsection (7C), insert –

“(7D) In a relevant declaration, a person may not give an address under subsection (3)(a)(i) or subsection (4)(d)(i) or (ii) at which the person would be prevented from residing because of an order of a court.”.

Atodlen 2, tudalen 119, ar ôl llinell 11, mewnosoder –

(2) Yn adran 7A (preswylfa: personau sydd wedi eu remandio yn y ddalfa etc.) –

(a) ar ôl is-adran (1) mewnosoder –

“(1A) But this section does not apply to the registration of local government electors in Wales.”;

(b) yn is-adran (6), ar ôl “In this section” mewnosoder “and section 7AA”.

(3) Ar ôl is-adran 7A mewnosoder –

“7AA Residence of persons in custody for registration of local government electors in Wales

(1) This section applies to the registration of local government electors in Wales.

(2) Subsection (3) applies to –

(a) a person to whom section 3(1A) applies (convicted person detained and sentenced to a term of less than 4 years), and

(b) a person who is detained at any place pursuant to a relevant order or direction and is so detained otherwise than after –

(i) being convicted of any offence, or

(ii) a finding in criminal proceedings that the person did the act or made the omission charged.

(3) In determining whether the person is resident in a dwelling on the relevant date for the purpose of section 4(3)(a), the person’s residence is not to be taken to have been interrupted by reason of the person’s detention if –

(a) the person –

(i) intends to resume actual residence there when released from detention (other than on temporary release), and

(ii) will not be prevented from doing so by an order of any court, or

(b) the dwelling serves as a permanent place of residence (whether for the person alone or with other persons) and the person would be in actual residence there but for the convicted person’s detention.

- (4) In determining whether the person is resident in a place on the relevant date for the purposes of section 4(3)(a), the person’s residence is not to be taken to have been interrupted by the person’s detention if-
- (a) a declaration of local connection is in force in respect of the person, and
 - (b) the declaration was made by virtue of the person falling within section 7B(2)(c).”
- (4) Yn adran 7B (preswylfa dybiannol: datganiadau o gysylltiad lleol) –
- (a) yn is-adran (2A) –
 - (i) hepgorer paragraff (a);
 - (ii) ym mharagraff (b), yn lle “paragraphs (a) to (c)” rhodder “paragraphs (a) or (c)”;
 - (iii) ym mharagraff (c), ar ôl “(2B)” mewnosoder “or (2E)”;
 - (b) yn lle is-adran (2B) rhodder –
 - “(2B) The requirements are that the person –
 - (a) is under 18 years of age and is, or has been, a child who is looked after by a local authority, or
 - (b) is being kept in secure accommodation.”;
 - (c) hepgorer is-adran (2C);
 - (d) ar ôl is-adran (2D) mewnosoder –
 - “(2E) In relation to the registration of local government electors in Wales, this section also applies to a person who, on the date on which the person makes a declaration under subsection (1), is a person –
 - (a) to whom section 7AA applies (persons in custody), and
 - (b) who would not be entitled to be registered as resident at the place in which the person is in legal custody by virtue of section 5(6) or any other place by virtue of section 7AA.”;
 - (e) yn is-adran (4), ar ôl paragraff (c) mewnosoder –
 - “(d) in the case of a person falling within subsection (2E) –
 - (i) the address in Wales where the person would be residing but for the person’s detention,
 - (ii) if the person cannot give an address under subparagraph (i), the address in Wales at which the person was resident immediately before the person’s detention (but not the address of a penal institution), or if the person was homeless at that time, the address of, or which is nearest to, a place in Wales where the person commonly spent a substantial part of the person’s time (whether during the day or night), or

- (iii) if the person can only give an address under paragraph (i) or (ii) at which the person would be prevented from residing because of an order of any court (“the prohibited address”), an address used by a council of a county or county borough in Wales in whose area the prohibited address is located.”;
- (f) yn is-adran (7B)(a), ar ôl “(2A)” mewnosoder “or (2E)”;
- (g) ar ôl is-adran (7C), mewnosoder –
 - “(7D) In a relevant declaration, a person may not give an address under subsection (3)(a)(i) or subsection (4)(d)(i) or (ii) at which the person would be prevented from residing because of an order of a court.”.

Julie James

7

Schedule 2, page 123, after line 7, insert –

- ‘(b) in paragraph 2 (manner of voting), after sub-paragraph (6) insert –
 - “(6ZA) In relation to a local government election in Wales, nothing in the preceding provisions of this paragraph applies to a person to whom section 3(1A) of the 1983 Act (convicted persons detained and sentenced to a term of less than 4 years capable of voting in local government elections) applies; and such a person may only vote by post or by proxy (where the person is entitled as an elector to vote by post or, as the case may be, by proxy at the election).”;
- (c) in paragraph 3(3) (absent vote at elections for definite or indefinite period) –
 - (i) in paragraph (c) omit the “or” at the end of the paragraph;
 - (ii) at the end of paragraph (d) insert “, or”;
 - (iii) after paragraph (d) insert –
 - “(e) in the case of local government elections in Wales, if the person is a person to whom section 3(1A) of the 1983 Act (convicted persons detained and sentenced to a term of less than 4 years capable of voting in local government elections) applies,”.

Atodlen 2, tudalen 123, ar ôl llinell 7, mewnosoder –

- ‘(b) ym mharagraff 2 (y modd o bleidleisio), ar ôl is-baragraff (6) mewnosoder –
 - “(6ZA) In relation to a local government election in Wales, nothing in the preceding provisions of this paragraph applies to a person to whom section 3(1A) of the 1983 Act (convicted persons detained and sentenced to a term of less than 4 years capable of voting in local government elections) applies; and such a person may only vote by post or by proxy (where the person is entitled as an elector to vote by post or, as the case may be, by proxy at the election).”;

- (c) ym mharagraff 3(3) (pleidlais absennol mewn etholiadau am gyfnod penodol neu amhenodol) –
- (i) ym mharagraff (c) hepgorer yr “or” ar ddiwedd y paragraff;
 - (ii) ar ddiwedd paragraff (d) mewnosoder “, or”;
 - (iii) ar ôl paragraff (d) mewnosoder –
 - “(e) in the case of local government elections in Wales, if the person is a person to whom section 3(1A) of the 1983 Act (convicted persons detained and sentenced to a term of less than 4 years capable of voting in local government elections) applies,”.

Julie James

8

Schedule 2, page 123, after line 14, insert –

- ‘(5B) A person is not capable of voting as proxy at a local government election in Wales if on the date of the election section 3(1A) of the 1983 Act (convicted persons detained and sentenced to a term of less than 4 years capable of voting in local government elections) applies to the person.’.

Atodlen 2, tudalen 123, ar ôl llinell 14, mewnosoder –

- ‘(5B) A person is not capable of voting as proxy at a local government election in Wales if on the date of the election section 3(1A) of the 1983 Act (convicted persons detained and sentenced to a term of less than 4 years capable of voting in local government elections) applies to the person.’.

Julie James

9

Schedule 2, page 124, after line 18, insert –

- ‘(2) Omit sections 10 and 11.’.

Atodlen 2, tudalen 124, ar ôl llinell 19, mewnosoder –

- ‘(2) Hepgorer adrannau 10 ac 11.’.